

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izbaja vsak petek na celi polji. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejmana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIV.

V Ljubljani, 6. svečana 1891.

List 6.

Modroversko kermilo zdrave omike.

(Dalje.)

III. Edinost prave vere.

31.

Nadalje oporeka se: Sta se tudi eden ali dva pogana spreobrnila na kak poduk, ostaja vendar na tisoče drugih nevernikov. Bi se li ne smela spreobrnitev prvih pripisovati njihovi prenegli lahkovernosti? ... Nikakor ne, marveč je v začetku en spreobrnjen pogan močen dokaz veri v prid, kterega tisoč nevernih ne overže. Istina tega sklepa je očivestna. Zakaj le presilni razlogi primorajo koga, da preganjano vero sprejme, za Kristusa žertvovuje službo, vrad, čast, mir in življenje. Takih razlogov nikakor ni treba, da ostaja kdo v tisti veri, ktere se od mladih nog navzame, kateri je vdan že iz navade, občne priznave, telesne koristi in hvale.

32.

Presladka tolažba za kristjana je, da naši veri nikdo ne oporeka, razun potuhnjenecv, kateri slednjo krepost pobijajo, zlost zagovarjajo, človeške družbe, svete vezi derzno tergajo, postavo, ktero sta častila Likurg in Solon, kot predsod odgoje zaničujejo, človeka živinčetu jednačijo in samo naj višje bitje s snovo podmenjajo! Kako častitljiva je ta vera, ktere ne moreš černiti, ako nečeš žaliti — ne rečem razodetja, temuč same zdrave pameti! Da, zmote hudobnežev me morajo jo serčneje ljubiti, se je vernejše deržati, ter mi poterjujejo besede očakove: „Nikdo ni moder brez vere.“¹⁾ Vera, zoper ktero se ne da

bojevati z nobenim orogom, razun z lažjo, je sumu in sumničenju nedosegljiva.

33.

Nevernik spoštuje prilično nehoté kerščansko vero, ako ne s svojim ravnanjem. Postavimo, da mu je treba strežnika. Dva se mu ponujata. Enega vpraša: ktere vere si, ljubi moj?.. Gospod! jaz nimam nobene vere. Bil sem več časa vratar pri g. Voltčrju. Ta gospod nas je vsak dan učil in dokazoval, da ni nobenega boga in da ni hudobnežev razun v kerščanski veri, čije nauki utegnejo abotneže premotiti: umni pak se jim ne dajo slepariti. Veroval sem mu, in hvala Bogu²⁾, zdaj se za nič več ne menim. Kaj bo storil neverni modrijak? Dozdeva se, da bi utegnil zavolj zložnosti v mišljenji si tega služabnika izvoliti; pa nikakor ne; marveč si zmerši obraz in bara družega. Vsi odgovori mu razodevajo, da je dober kristjan, kateri se Boga boji in rad k spovedi in sv. obhajilu hodi — in glejte: tega si izvoli služabnika. Ali tako obnašanje ne skazuje časti katoliški veri?

34.

Montesquieu piše: „Bayle, zaničevavši vse vere, psuje kerščansko in se prederzne kvasiti, da bi pravi kristjani ne zmogli deržavi zagotoviti terdnega obstanka. Zakaj pa ne? Saj bi bili podučeni zastran svojih dolžnosti in bi jih skerbno spolnovali. Dobro bi čutili pravičnost naravne brambe; in čim vernejši bi bili do Boga, tim zvesteji bi bili do vladarja. Postave kerščanske, globoko v serce zasajene, bi bile silo močnejše od one piškave deržavlanske časti, ali

¹⁾ Nemo sapiens, nisi fidelis. Tertull.

²⁾ Sic ab invitis pectoribus veritas erumpit.

od onih ljudovladnih človeških kreposti in od onega sužnjega strahu samosilniških deržav.“

35.

„Mohamedanski vladarji morijo neprestano; ali doleti jih kervava smert: kerščanske kneze dela vera manj boječe in zato manj grozovite. Vladar se zanaša na svoje kerščanske deržavljane, oni na vladarja. Čudovita stvar! Podobno je, da se kerščanska vera le za večno zveličanje trudi, in glej — pomaga nam tudi k časni sreči.“

36.

„Spominjajmo se neprestano klanja kraljev in vladarjev gerških in rimskih, po njih pokončanih narodov in mest. Imejmo pred očmi Timure in Džingiskane, kateri so Azijo v pustoto spremenili. Tako bomo spoznavali: da gre kerščanstvu hvala za varno deržavo, za pravico pri vladi in za varno mednarodno pravo v vojski, za ktere dobrote ne moremo dovolj zahvalni biti.“¹⁾ In dandanes? Se bo li kdo zanašal na nihiliste, na rudečkarje, brezverce?

37.

Le kerščanska vera podpira prestole in deržave, ker uči ona edina svoje vérne, da jim postavlja sam Bog vladarje. „Cesar je bolj naš, piše Tertulijan, ker ga je naš Bog posadil na prestol.“¹⁾ Imeti od Boga, kterege molimo, postavljenega kneza gospodarja, o kako silno priganja ta zavest k voljni pokornosti!

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (50letnica samostanske obljube.) Redka in prav ginljiva slovesnost se je na Svečnico, 2. svečana, obhajala v ljubljanski frančiškanski cerkvi. Prečastiti P. Evstahij Jožef Ozimek so namreč ponovili svojo slovesno redovno obljubo, katero so storili na Svečnico pred 50 leti. Pater jubilar so namreč spolnili že 74. leto svoje dobe, in to največi in najlepši del svojega življenja v serafiškem redu sv. Frančiška Asiškega. Rojeni so bili 24. jan. 1817 v Št. Vidu pri Zatičini; po doveršeni takratni 6letni gimnaziji v Karlovcu na Hervaškem so v red stopili 25. sept. 1838 in slovesno obljubo storili 2. svečana 1841, posvečeni pa so bili 12. sušca 1842 v Gorici, kjer so bili naslednjič največi del svojih let v raznih opravilih in službah ter v vsih mnogoterih častnih stopnjah, kot profesor v domačih šolah, dolgoleten gvardijan, definitor, kustos, dvakrat provincijal itd. Od l. 1884 stanujejo v Ljub-

ljani. Med drugim so bili in so močno priljubljen pridigar in spovednik, sploh goreč delavec v vinarstvu Gospodovem v vsakem oziru, zvest prijatelj, verl katoličan, pravi sin sv. Frančiška. Zato je bilo vse veselo tega lepega godú.

Ginljive so bile cerkvene slovesnosti, ki jih ima red za tako priliko. Pridigali so prav primérno in spodbudno preč. P. gvardijan Jožef Bizavičar. K obedu opoldne se je bilo zbralo veliko število prijateljev in spoštovavcev P. jubilarja, med njimi oba gg. prošta dr. Klofutar in dr. Jarc, prelat dr. Čebašek, itd. itd. Prihajala so razna čestitanja, telegrami, od več strani. Splošno veselje pa se je razdelo, ko je nepredvidoma prišlo iz škofije pismo, s katerim so si prevzvišeni naš gospod knez in škof preč. dr. Jakob Missia izvolili P. jubilarja za konzistorijalnega svetovavca. Globoko ginjeni so P. jubilar precej nato prečastitemu gospodu višemu Pastirju napili v preserčno zahvalo za toliko milost. Tudi od p. n. goriškega nadškofa je precej nato dospel prav priserčen telegram.

P. Evstahij so še močen in terden junak, poln vnéme za blagor ljudstva in domovine, svojega reda in sv. Cerkve. Bog jih ohrani še mnogaja leta!

Od gorenjske strani. konec januarija. (O predstoječih deržavno-zborskih volitvah.) Volitve za novi deržavni zbor so se nam poprej napovedale, kakor smo se nadjali. Brezdvomno se bodo pa v poslanstvo rili in tiščali v sprednje verste zopet taki, ki bodo obetali volilcem hribe in doline, katerim se bodo do ušes odperala usta o modrovanji, kaj vse je narodom in deržavi potrebno in v korist, za kar bi oni šli kar naravnost v ogenj. Sposobni in nesposobni, poklicani in nepoklicani stopili bodo zopet na dan. Ako pa kedaj, ravno zdaj treba je dobro premisliti, kar pravi kratek nemški rek: upaj! glej, komu! Prikažejo se namreč res včasih taki vekači pred volilce, da jih lahko zbegajo, pregovorijo, omamijo, in kakor pri nas po Gorenjskem pravimo, „otantajo“. Zato nam je, ko smo v „Slovencu“, št. 21. z dne 27. jan. t. l. brali v odstavku: „Razno-terosti: Javne molitve pred pričetkom zborov bodo uvedli na Francoskem i. t. d.“, prišlo na misel, kako ne le dobro, ampak tudi silno potrebno bi bilo, ko bi se tudi pri nas v Avstriji o tako odločilnih trenutkih, kakor so ravno volitve v deržavni zbor, mislilo le vendar nekoliko tudi na — molitev. Človek se zamore res mnogokrat od drugih, — da! včasih celo še od drugovercev kaj posneme vrednega učiti. Ko so se n. pr. l. 1866 pripravljali Prusi (ki so v veliki večini luteranci) k vojski zoper Francijo, so bile ondi obakrat zapovedane po vsej deržavi javne molitve za srečen izid vojske, nekako tako, kakor se pri nas opravljajo v praznik sv. Marka ali pa križev teden. Se vé, da so oni molili po svoje, pa — molili so, na tisoče nedolžnih ročic se je vmes povzdignilo prot nebu, in kako je bila njihova prošnja uslišana, zgodovinsko znano je! —

Dobro nam je pomniti, da če dobijo liberalci večino, in z njo kermilo v roke, se je tudi bati, da bo deržavni voz šel pod cesto; — vprašanje pa je: kedaj in kedo ga bo spravil zopet v pravi tir. Ako je bilo kedaj treba moliti o tacih prilikah, — zdaj je gotovo, ko liberalcem tako močno raste grebén. Med pisanjem prišlo nam je še to-le na misel: Volitve veršile se bodo meseca marejja, ki je posvečen sv.

¹⁾ Montesquieu liv. 24 de l'Esprit des Loix.

²⁾ Noster est magis Caesar a nostro Deo constitutus, Tertull. Apolog. n. 33.

Jožefu. Naj bi se pač vsi avstrijski katoliki, zlasti pa še stanovniki slovenskih pokrajin, z vso silo, — če smemo tako reči, — oklenili sv. Jožefa kot svojega posebnega deželnega zavetnika z nadležno, serčno prošnjo: naj bi On blagovolil vzeti sedanje državno-zborske volitve v svoje sveto in mogočno varstvo. Primerno bi bilo, ako ne javno, vsaj privatno opravljati sv. Jožefu v čast 9dnevnice, ali vsaj 3dnevnice v ta namen. Škodilo bi tako češčenje in prošnja do tega mogočnega pomočnika gotovo ne!

—k.

Pristavek. Ako bi se kedaj državno-zborske naredbe kaj spreminjale ali predrugačevale, dobro bi bilo dostaviti tudi še neslednji š: Ako kaki poslanec svojim volilcem zaradi tega ne vstreza, ker se ne vede in ne postopa več po njihovem mišljenju in zaradi česar mu pošljejo nezaupnico, mora od sto piti in odložiti sam svoj mandat Pis.

Z Berda. Prerano umerli P. Jungman, ki je spisal „die Aesthetik“ in „die geistliche Beredsamkeit,“ bavil se tudi z dušoslovjem, ter je dal na svitlo l. 1885 knjigo „das Gemüth und das Gefühlsvermögen.“ V tej knjigi razpravlja obširno in jako učene zmožnosti človeške duše, opiraje se posebno na modrijane starega veka. Sokrata, Platona, Aristotela, in pa z ozirom na kerščanske modroslovce Avguština in Tomaža Akvinčana. On zavrača moderne filozofe, Kanta, Esserja, Hagemana in druge, ki duši tri zmožnosti prisvojujejo, namreč, razumnost, čustvo in hotenje. Iz te knjige razvidi se, kako iznajdeni so jezuiti v vseh strokah véde, posebno v logiki, filozofiji; sicer je ta veda v sedanjem času zelo opuščena, kajti na gimnaziji učijo le logiko in psihologijo, tudi na univerzi se je premalo učijo.

Zato so slavni Papež Leon XIII povdarjali, kako potrebna je v sedanjem času filozofija, posebno ona sv. Tomaža Akvinčana.

Z Juga. (Dopis ta je posvečen in darovan presv. Sercu betlehemskega Božjega Deteta po deviški Materi njegovi v blagor in zveličanje duš Slovencev.) (Konec.) Še daljni klic in voščilo Slovcem za novo leto, da bi bilo bolj srečno in blago. Mnogo vernikov, zlasti po mestih, si je prilastilo razvado, da iščejo ob nedeljah in praznikih samo pri sv. maši biti, pridigo pa zanemarjajo in še bolj kerščanski nauk popoldne. Ni lepo in koristno, da mnogi skoraj leto in dan ne slišijo sv. evangelija in toliko potrebne pridige. Ne-posvečevanje nedelj je pa večkrat krivo, da marsikteri še celo sv. maše ne morejo dobiti ob dnevih Gospodovih! Pa pomudimo se še nekoliko pri besedi božji. V nekem mestu n. pr. je pri sv. maši brez pridige vsa cerkev natlačena vernikov in to morebiti naj večji del bolj priprostih in kmetiških ljudi, ki kdové kod se potem potikajo? In ravno ti ljudje so pridige najbolj potrebni, bodi si civilni ali priprosti. Taki namreč odraščajo brez pridige, brez poduka, brez ponavljanja tega, kar so se učili v šoli in za prvo sv. obhajilo, ter vse pozabijo in postanejo za vse dobro in blago terdi kakor kamen. Predno odrastejo za vojaščino ali za zakonski stan, so mnogi čisto nevedni in večidel v hude pregrehe zapleteni. Kolika škoda za mladino! Kolika nesreča za ljudi tudi srednje starosti, ako pridige zanemarjajo! Ne pozabiti, da beseda božja je dušni živež.

Kdor tega živeža strada, on duhovno umerje! Slovenci, bodite goreči za besedo božjo dopoldne in popoldne ob nedeljah in praznikih! Tako kmetiški, tako rokodelski, tako civilni in služabni verniki! Še taki, ki se trudijo, da posvečujejo dan Gospodov, se le z velikim trudom obvarujejo smertnega greha; koliko huje pa je za one, ki zanemarjajo tako inenitno dušno hrano!

Še nekaj, in to pa velja bolj za mestne cerkve, pa tudi tu in tam za vernike po deželi. Silno gerda, nespodobna in nedostojna razvada je, da so moški in ženske skupno pomešani po cerkvi, in to tudi v klopéh! Moški so ipak spodobnejši v tem, da ne zahajajo na žensko stran in v ženske klopi. Sitne in presilne ženske pa lezejo povsod tudi na možko stran in v možke klopi. Tega so dostikrat krivi tudi moški; ako n. pr. ne pridejo v dostojnem številu k pridigam in kerščanskemu nauku, se vé, potem ženske zasedajo njih prostore. Ni pa mogoče povsem opisati tega zla in nedostojnosti, celo mnogokrat velike grešnosti in žaljenja Božjega v hiši Božji, osobito takrat, ko je veliko ljudstva! Satan in meso tudi v cerkvi ne mirujeta! Toraj slaba, nespodobna in nevarna je razvada, za vernike, ako niso ločeni po spolu. Naj se na vse načine deluje na to, da se ta gerda razvada v cerkvah berž odpravi: vsaki spol naj hodi na svoj odločeni prostor, in naj se ne meša, celo pri obhajilni mizi ne. Že drugod je Kralj večne slave tako mnogo žaljen; vsaj v cerkvi pred sedežem milosti in ljubezni Njegove naj bi se to ne godilo! Iskreni služabnik Božji in Device Marije sv. Bernardin Sijenski je bil silno zoper omenjeno razvado v cerkvi. Toraj proč z njo!

Ta razvada je po mestih naših, tu in tam tudi po deželi, v romarskih cerkvah tako v navadi, da se več ne spozná za zlo in nedostojno. Perve čase kerščanstva bil je vsaki spol v cerkvi strogo ločen; ako je pa to bilo takrat, pri živo-vernih, istinito pobožnih, dá, sv. kristjanih potrebno, koliko bolj je to sedanje čase in pri sedanjih kristjanih potrebno.

V izhodnih krajih je še sedaj vsaki spol v cerkvi strogo ločen. V Horvatski in Slavoniji je jako lepa in dostojna navada, da imajo v cerkvi svoje prostore po tem-le redu: Device, poštene dekleta, spredi do pregraje ali obhajilne mize; nižje na levo stran ob stranskem oltarju mladenči; za njimi do glavnega vhoda v cerkev možje; desno stran pa žene; mladina šolska je pri učitelju na koru.

Tudi v Sloveniji, v cerkvah na deželi, je še večinoma spol od družega spola lepo ločen, samo pod korom ni vse prav in pošteno nastavljeno. V mestih, sem in tje že tudi na deželi in v romarskih cerkvah, pa ona nespodobna in zlá razvada močno gospoduje.

Dragi verni Slovenci! Še nekaj prav tehtnega za novo leto. Pri vsi ljubezni presv. Serca Jezusa Kristusa, pri ljubezni in milosti Matere Božje Marije vselej Device, in pri zveličanji neumerjočih duš vaših prosim Vas: opravljajte spovedi svoje v zakramentu sv. pokore resnično skesani, čisto se spovedujte, nobenega smertnega greha nikoli in nikakor ne zamolčite. Prejmite ta milostni in rešilni zakrament sv. pokore z resničnim in terdnim sklepom pobojšati se. Ta zakrament prav in vredno prejemati, je ljudstvu silno potreba temeljitega in pogostega poduka. Zakaj je vedno več pregréh, pobilšanja in resničnega spre-

obrnjenja pa tako malo? Največ tudi zato, ker se ta zakrament sv. pokore prav ne prejema. Za veliko noč se jih večina spové in prejme ta milostni zakrament; a kako malo se jih res poboljša, to kaže življenje kmalo po spovedi in dalje.....

Terst. Prav jasni in djanski postni pastirski list govori v vvodu o znamenjih časa (Mat. 16, 1—14), ki jih farizeji in saduceji niso mogli poznati. Potem prehaja na sedanja „znamenja časa,“ na ktera tudi sedanji svet ne misli: „Poslušali bode, pa ne razumeli, gledali, pa ne videli.“ (Mat. 13, 14). Imenuje nektera taka znamenja, nesreče in hude dni. Potem pa zoper taiste daje izdaten pomoček, namreč: ponižno, zaupljivo, stanovitno molitev. Pravi namreč:

Resnično opazujemo dandanes mnogo, pa jako žalostnih znamenj časov, to je, časov polnih bridkosti, slabih dni, kakor jih imenuje sv. Pavel (Ef. V, 16). Toda kdo se zanje zmeni, kdo jih želi spoznati, kdo jih resno premišluje?

Dajte, preljubi v Gospodu, da vam navedem vsaj nektera teh strašnih znamenj; mnogo bo koristilo jih poznati in ceniti, kakor zaslužijo.

V prvi versti mar ni znak slabih dni, da se je tako zelo razširila verska malomarnost v vsih stanovih človeške družbe? Pač ni treba, da vam dokazujem žalostne nasledke, ki mnogoštevilno iz nje izvirajo, ker dovolj jasno pričajo to statistične številke. Dan na dan ponavljajo se sleparije v veliki meri, umori, dvoboji, samomori; to so dogodki, ki strašijo tudi največjega dvomljivca. In vendar ljudje nočejo razumeti pomena in važnosti tega znamenja, ter do neba povzdigujejo napredek sedanjega veka.

Drugo žalostno znamenje nesrečnih časov je razuzdano življenje, ktero se opazuje pri ljudéh vsake starosti, spola in stanú. Zato tergajo se naj svetejši vezi, v nemar se pušča poštenje, obnemogla je telesna krepost, izverstni talenti ostanejo nerodovitni, množi se umerljivost, bolnišnice se polnijo z žertvami pregrešnega življenja. In pri vsem tem kdo misli na sredstva, da bi se odstranilo toliko zlo? In ko se po katoliških krajih brez strahú pred kaznijo godí pohujšanje, se šopiri pohotnost in nesramnost, so nekateri tako daleč zašli, da inenujejo greh proti šesti zapovedi naravno potrebo in nekako duhovitost!

Kaj naj rečem o neprimerni in neizmerni potratu, ki se je vgnjezdila v vse stanove, ki ruši družveno premoženje, slabi kerščansko krepost, ter tako stori človeka nesposobnega za neprestani boj proti sovražnikom njegovega zveličanja. Sv. apostelj Pavel je dobro poznal moč tega znamenja, ki se je tedaj razodevalo med paganskim svetom, ter je opominjal: „Bratje, ne posnemajte tega svetá“ (Rim. XII, 2). — Temu opominjevanju nasprotno se mnogo današnjih kristjanov brez pomisleka pridruži zboru nespametnežev ter ž njimi vred vpije: „Živajmo dobrote sedanjega časa... Pijmo dobro vino, mážimo se z mazili; ne pustimo, da nam uide cvet časa. Venčajmo se z rožami, predno ovenejo“ (Modr. II, 6, 7, 8). Neumneži, ne znajo ceniti znamenj časa!

In nepokorščina podložnih proti predstojnikom, zaničevanje očetovske oblasti, pogrešanje vsakega reda, sovraštvo med narodi, tajni vzdih in vpitje revežev, grozni položaj delavskega stanú, ki nam

visi nad glavo kakor meč; vsa ta in toliko drugih zla, pod kterimi ječi sedanje človeštvo, so očitna znamenja viharnih časov, ter je treba, da jih jako bistro opazujemo.

Toda, ker se žalibog velika večina kristjanov zanje ne zmeni ter jih zaničuje, je tudi naravno, da ne mislijo na pomoč, in tako, ako nam ne bo pomagal milostljivi Bog z mogočno svojo roko, bomo morali zdihovati z Jeremijem prerokom: Grozno opustošenje je prišlo nad zemljo; in nikogar ni, da bi si k sercu vzel“ (XII, 11).

Zato, preljubi v Gospodu, zdelo se mi je za 40danski post naj bolj potrebno, da vam navedem pripravna sredstva odvigniti nevarnost, s ktero nam preté imenovana žalostna znamenja. Kakor vsako leto, tembolj čutim to dolžnost sedaj, ko se imenovana znamenja kakor pogin preteči črni oblaki zbirajo nad katoliškim svetom ter nas navdajajo s strahom, da prej ali pozneje nas zadene strašna nesreča.

Ko je apostelje na Genezareškem jezeru neprevidoma zajela nevihta, ter so strahú skorej obupali, stopili so k Jezusu, ki je mirno spal na zadnjem koncu ladije, ter so ga z milim glasom prosili pomoči: „Gospod, reši nas, sicer poginemo“ (Mat. VIII, 25). In molitev je rešila učence; zakaj Jezus, prebudivši se, je zapovedal viharju in morju, ter je nastala tišina.

Glejte zdatni pomoček, ki vam ga letos ponudim kot zdravilo proti velikim zlom, ki tlačijo človeštvo, — **molitev**, — to je: neizogibno potrebo molitve za nas vse.

(Konec nast.)

Iz Macedonije. (Velike nesreče.) Iz Zejtenlika piše v. č. P. Gorlin 22. jan. 1891 č. o. Nežmahu v Ljubljano. Dragi moj gospod sobrat! Poslanih 51 gld. 18. sept. ni zgubljeno, kakor ne onih 78 gld., ki ste mi jih poslali v drugem pismu od 2. januarija t. l. Bil sem tisti čas na Francoskem in povernivši se bil sem obsut s tolikimi opravili in v tolikih bridkosti, da do danes nisem našel časa Vam pisati, kakor drugim ne, ki pričakujejo od mene pisanja.

Nasleduje zahvala za poslana darove po „Danici“ in čast. misijonar zagotavlja, kako potrebni neprenehoma so miloščinje. Mislim, pravi, da ste prejeli številko „Missions Catholiques“, ki sem jo poslal v septembru, v kateri je popisana slovesnost o postavljanji temeljnega kamna katoliške cerkve bulgarske v Saloniku. Od tistega časa se je delo nadaljevalo, vsak dan imamo po 80 delavcev in cerkev gre iz temeljev nakviško. Ne morete si pa misliti, koliko nas to delo stane truda in stroškov. Izkopavanja, ki jih je stavbar storil pred začetkom zidanja, nam niso razodela pritežnosti, ki so nas imele tam zadeti. Zadeli so delavci na staro zidovje, ki je imelo služiti za mestno obzidje, in ob strani so bile silne votline, napolnjene z vsaktero šaro, na kar se nikakor ni mogel postaviti terden zid. Treba je bilo kopati do 6 metrov globoko, da so prišli do terdne zemlje in zasipati praznote do 12 metrov, in to prav ob čerti cerkvenega zida, zajemati vodo, ki je polnila globine, napolnovati jame s kamni in malto. Ob kratkem, lahko si mislite troške za 80 delavcev, ki so 5 mesecev imeli s tem opraviti dan na dan, pa še nekoliko po noči, predno se je z delom prišlo iz zemlje.

Med tem smo imeli strašno povodenj, ki nam je razdevala vsa stanovanja in naše zidanje zadivala. To so neštivilne zgube in milostni gospod škof, ki bi bili imeli dovoljnega zneska za zveršenje cerkve, s strahom zagotavljajo, da je ne bojo mogli dozidati, ako jim previdnost Božja ne pride v novo na pomoč.

V semenišču nismo bili bolj srečni. Po nenavadni suši, ki nam je končala vso našo žetev, čisto vso, nastopil je žitni červ, nekak merčes, ki nam je snedel vse žito, ki smo ga imeli prihranjenega od prešnjega leta za sêtev. Morali smo ga nakupiti po veliko višji ceni. Ravno da smo vsejali, že so nastopile povodnji. Potok, ki meji našo lastino in ki je navadno suha rupa, se je trikrat uderl čez bregove in je zalil naše poljane čez 600 metrov na dolgo in 60 do 80 metrov na širjavo. Vsa setev je tedaj posuta z debelim kamenjem in peščenimi nasisi. Zidano ograjo nam je razdjalo, hišo naših delavcev zalilo in v temelju podkopalo...

G. misijonar popisuje še dalje hude nasledke nesreče in pristavlja: V tem, ko so vse te nesreče prigermele na cerkev in semenišče, so si še milostni gospod škof Mladenov pri duhovnih vajah, ko so pridigali z velikim blagoslovom pa tudi z velikim trudom svojim duhovnom, nakopali pljučno bolezen, ktera je njihovo življenje spravila v veliko nevarnost. Štirinajst dni so bili med življenjem in smertjo. Poslednjič se je zboljšalo in poprijeli so se zopet svojih vsakdanjih opravil.

Požár v Saloniku, o katerem ste slišali, je bil zarés znamenit; vender oddelki, o katerih govorite v svojem pismu, niso bili zadeti. Mi, hvala Bogú, nismo pri tem imeli škode. Divjal je ogenj naj huje v judovskih in gerških oddelkih; toda nesreča, ki jih je zadela, jim je naklonila toliko pomoči od vsih strani, da si še čestitajo, da so pogoreli.

Nesreča tedaj je katoličane hudo zadela po vsi Macedoniji, namreč suša in nato še večja povodenj. Stiska je nezmerno velika in pri svojem lastnem pomanjkanji nimamo pomočkov, da bi jim pomagali. Upajmo, da božja previdnost nam pripravi boljšo letino, sicer bi revežev ne čakalo drugo, kakor umreti za lakoto.

Iz tega, kar sem Vam pisal, previdite, kako zelo smo potrebni Vaše blage molitve.

† Jurij Humar.

(Spisal Francis.)

Ni ga skoraj hriba na Dolenjskem, ki bi se dal od tolikih strani videti, kakor je primskovski pri Litiji. V špičast valjar se končuje proti verhu in krasen razgled se ti odprè od tod na vse strani. Prav na verhu stoji lična, M. B. posvečena cerkva z orjaškim, za malo cerkev skoraj prevelikim zvonikom. Krog in krog cerkve razprostira se močan zid. Služil je prejšnje čase kristjanom v zavetišče pred krutim Turkom. Nižej doli ob robu stoji nekaj hiš, poleg cerkve se nahaja le župnijski dvor z gospodarskim poslopjem.

Od vseh strani so pota uglajena na ta stermit hrib; znamenje, da je bil močno obiskovan. Čemu neki? Posebnih naravnih krasot ni najti ondi, zabave nikakoršne in poleg tega je še pot na Primskovo

jako težavna. Kaj so tedaj ljudje iskali ondi gori? — Tolažbe in pomoči v raznovestnih boleznih, nezgodah, nevarnostih telesnih in dušnih pri g. župniku Juriju Humarju, in so jo pogostoma tudi našli. Sedaj pa so osamela pota na Primskovo, ne vidiš več tujca-popotnika, hitečega v breg; mož, ki je tolikim oterl solze, je izdihnil svojo dušo, 19. dec. minulega leta se je preselil v večnost. Bil je velik dobrotnik človeštva in gotovo zasluži, da se otmè pozabljivosti spomin njegov. Pokojni Humar je bil znan daleč čez meje Kranjske dežele; zato upam, da vstrežem marsikateremu njegovih znancev in poštovalcev, če priobčim nekaj čertic iz njegovega življenja.

Rodil se je Jurij Humar 14. aprila l. 1819 v Mekinah pri Kamniku. Po dokončanih ljudskih šolah šel je študirat v Karlovško gimnazijo, in prebivši po 7. in 8. šoli v Ljubljani maturo, stopil je v ljubljansko bogoslovje. L. 1847 je bil mašnik posvečen. Pervo duhovsko službo je nastopil v Adlešičih na Belokranjskem, zatem je služboval kot kaplan v Čermošnjicah na Kočevskem, v Sostrem pod Ljubljano, in kot župnik v Stari Oselici, v Čermošnjicah in slednjič na Primskovem pri Litiji. Povsod, kjerkoli je deloval v duhovnem pastirstvu, priljubil se je ljudem s svojim mirnim, prijaznim vedenjem. Imel je večinoma težavne, hribovate službe, zlasti na Primskovem, ki je, če ne najtežavnejša, pa vendar jedna najtežavnejših župnij kranjskih. Tu je pastiroval 13 lét, od svojega 58.—71. leta. Kdor je kedaj zašel v to gorato župnijo, ta vé, kakova pota so ondi, posebno o zimskem času. Župnija šteje sicer le nekaj nad 800 prebivalcev; a ti so raztreseni daleč narazen po holmih in jarkih. Po visokih hribih in stermit bregovih, in zopet globoko v dolini vidijo se posamezne hiše; po ravnem se ne pride ni do jednega doma, le navzgor in navzdol po slabih stezah. Da ni bil Humar tako krepke nravi, gotovo ne bi bil kos toli težavnemu poslu. A bil je močan in krepak kakor hrast, nikdar ni rabil palice po teh težavnih potih in še v pozni starosti primahal jo je kot 70leten starček peš v Litijo, kadar je šel po svojih opravilih. Skromen je bil do skrajnosti; obleko je imel iz navadnega platna, nisi ga videl drugače, kakor v širokih hlačah, s surko in širokokrajnim klobukom. Hrano je imel, kar se dá priprosto, spal je vedno le na slami. Pri vsem tem bil je čverst, vesel, vedno poln zdravega humora.

Mirno in tiho je živel na primskovskem griču. Delaven bil je, kakor malokedo. Vstajal je zgodaj v jutro, po leti šetal je že ob štirih s knjigo v roki okrog obzidane cerkve, čez dan so mu vzeli skoraj ves čas ljudje, ki so neprenehoma hodili k njemu iskat sveta in pomoči, in še pozno v noč gorela je v njegovi sobici luč, kjer je čital iz knjige ali pisal in odgovarjal na došla mu vprašanja. Skerb za gospodarstvo prepuščal je drugim.

Župnik Humar je bil vzgleden duhoven. Stanovske svoje dolžnosti izverševal je vestno in natančno, pobožnost njegova bila je obče znana, bil je do vseh ponižnega, priljubljenega vedenja; zato so ga pa tudi splošno spoštovali in ljubili kot svojega očeta. Tovarišem je bil drag prijatelj, postrežljiv, gostoljuben, pripravljen vsakemu pomagati. Mnogo se je trudil za olepšanje hiše Božje. Ko je pred par leti huda burja — na Primskovem ni nikdar brez vetra — odnesla cerkveno streho, napravil je blagi g. župnik novo, ki je stala nad 2000 glđ. iz svojega žepa, brez

kacega prispevka od strani župnijanov. Isto tako je popravil podružniško cerkev v Mišjem dolu, ne da bi bilo treba ljudem solda šteti. Sploh, dokler je bil g. Jurij na Primskovem, ni bilo nobenega naklada, nobenega pobiranja za cerkvene potrebe. Vse je oskerbel in plačal sam. Ravno se je pripravljaj popraviti v istini zanemarjeni župnijski dvor, a v tem prehitela ga je smert.

Letošnjo zimo imel je izredno veliko posla. Ljudje so bolehalo huje, kakor po navadi. Samo v eno vas, dobro uro daleč, moral je — kakor je sam pravil — dvajsetkrat k bolnikom. Zadnjič, ko se je po noči vračal v stermin klanec, se je močno prehladil, tako da je moral leči v posteljo. Kakor menijo, vnel se mu je bil drob. Bolezen se je hujšala in hujšala; vendar je pa še tolažil sebe in druge, da bo okreval, kar smo tudi pričakovali, gledé na njegovo močno, krepko naravo. Toda Bog je sklenil drugače. Po osemdnevni bolezni, ki jo je jako potpežljivo prenašal, je ves vdan v najsv. voljo Božjo, mirno kakor je živel, v Gospodu zaspal. — Vest o njegovi smerti raznesla se je bliskoma po okolici in zbudila pri vseh, ki so ga poznali, odkritoserčno sočutje. Zvonovi primskovski, daleč znani zaradi lepega, milega glasú, glasili so se tužno te dni in oznanjevali osirotelim župnjanom zgubo njihovega duhovnega očeta in neprecenljivega dobrotnika.

Zlasti pa se je pokazalo na dan pogreba, kako splošno priljubljen da je bil g. Jurij, dasi je bila terda zima, obilo snega, slaba pota, sošlo se je k pogrebu na stotine ljudstva; malone vsa primskovska župnija in še mnogo drugih iz sosednjih župnij, da jih je komaj polovica našlo prostora v cerkvi. Ko so prenesli kersto v vežo, zagnali so ljudje tako presunljiv jok, da ga ni moč popisati. In ko so položili truplo v hladni grob, ko je jela padati zmerzla perst na kersto, tedaj čulo se je tako ihtenje, tarnatione in tuljenje, da bi se moralo smiliti terdnemu kamnu. Prijatelj, ki je bil tudi pri pogrebu navzoč, mi je dejal: „bil sem že pri pogrebu marsikaterega duhovna, a kaj takega še nisem nikdar videl.“ Solze, ki so tu tekle, niso bile prihlinjene, niso bile solze kake rahločutne ženice, to so bile solze izvirajoče iz prave ljubezni in serčne hvaležnosti.

Sedaj krije snežena odeja gomilo pokojnega Humarja. Burja se igra, kakor preje, s sneživkami na mirodvoru in oster veter raznaša sneg z njegovega groba na sosedni grob in s sosednega zopet na njegov grob. A grob njegov ni osamljen. Često pride kaka hvaležna duša tje k gomili pokojnega, poklekne na zmerzlo zemljo in moli solznih oči za večno srečo tistega, ki jih je tako mnogo osrečil na tem svetu.

(Dalje nastl.)

Razgled po svetu.

Dunaj. (Če je potrebna verska šola?) Kaj vse se prederznejo sovražniki katoličanstva, kaže šolski dogodek na Dunaju. Eden katehetov je otročičem delil — ne v šoli — podobice in pa molitvene bukvice, jih vabil k djanju sv. Detinstva (kar je vendar v Avstriji izrečno dovoljeno), jih opominjal, da naj hodijo k sv. maši in pridigi ob nedeljah, k spovedi za verne duše, o Božiču itd. Neki dan pa

katehet od „ausserordentliche lokalkonferenze“ po „schulleiterju“ dobi prašanje, kako se more zarad omenjenih reči opravičiti, češ, da je prepovedano šolarjem deliti podobice, molitvenike in rožne vence itd. itd. Solnograška „Kirchenzeitung“ k temu pristavlja: „Gorjé, ako se otrokom več katoliških kapljic daje vžiti, kot kolikor se deržavnemu katekizmu prav zdi. Ko se je napadeni katehet branil, so čez te „krakelerije“ prestopili na dnevni red. — Naj bolj žalostno pri tem pa je bilo, pravi pisavec, da je „schulleiter“ hodil od razreda do razreda in je otrokom veleval, da naj rožne vence itd. seboj prinesó, potem jih je otrokom pobral in kot „corpus delicti“ (tožbeno orodje) porabil zoper kateheta!... Ali je tedaj potrebna, ali ne, verska šola?!

Solnograd. Iz vladnega „komentara“, ki je spremljal razrešenje deržavnega zbora, solnograška „Kirchenzeitung“ sodi, da prihodnja vladna večina bi imela biti: „zmérni“ nemškoliberalci, Poljci, Staročehi (kolikor namreč jih še ostane v borbi z mladočehi), in „zmerni“ nemški klerikalci; besedo „zmerni“ vlada posebno povdarja in list je te misli, da nemški „klerikalci“ bodo cenjeni za presiljavce, „extreme“, kakor mladočehi. Vse to pa, pravi se bo pokazalo; za zdaj je vsih katoličanov naloga v tem, da vsak na to delaj z vso pridnostjo in gorečnostjo, da spravimo v deržavni zbor kar je mogoče največ **določno-katoliških mož.** V tako resnobnem času ima pred vsem duhovstvo dolžnost, ves vpljiv nategniti, da se, kar je največ mogoče, izvoli veliko število taci poslancev, ki bodo z resnobo in modrostjo pogumno in spretno zastopali in branili kerščanstvo in koristi kerščanskega ljudstva, posebno kmečkega in obertnega srednjega stanú.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec februarij (svečan).

a) Glavni nameni:

Terdnost e ceri.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII).

To je zmaga, ki je premagala svet, naša vera; in to je pogin sveta, njegova nevera.

Vera v Jezusa Kristusa križanega ni premagala samo sveta, ki je v vsakem človeškem sercu, namreč poželjenje oči, poželjenje mesa in napuh življenja, temuč tudi vnanji, vidni svet in njegova lepota in bliščoba in nečimernost je morala križu služna postati. Pokazalo se je, da so resnične besede Gospodove: Jaz sem premagal svet.

Kdor koli pa od premaganega sveta je hotel, se je lahko rešil in postal deležen blažene zmage; kdor v njega veruje, ne bo sojen, kdor pa ne veruje, je že sojen: to je bil pogin vseh, ki so se pogubili, njihova nevera.

Vera je bila zmaga in je ostala življenje svetu, ki je postal kerščansk. Karkoli je svet storil velikega v svetosti in pravičnosti, Bogu na čast in ljudem v zveličanje, vse je priklilo iz korenine sv. vere in rastlo z njeno poživljajočo močjo, dokler se ni zveršilo v dejanji ljubezni. Vse pa, kar je rodilo kerščanskemu svetu žalost in sramoto, vse to izhaja

iz verskega odpada, bodisi v pregrešnih dejanjih onih, ki se sicer z besedo hvalijo, da poznajo Boga, v dejanji ga pa tajé, ker ne živé po postavi sv. vere, ali bodisi v očitni zatajbi, s katero se pregrešijo krivo-verci in brezverci. Kolikor bolj je napredoval in še napreduje ta odpad, odpad od vere z nekerščanskim življenjem, ločitev od sv. Cerkve s krivo vero, sovražstvo zoper Kristusa s popolno nevero; toliko bolj preti kerščanskemu svetu kot nevarna slabost in bolezen in razjedajoči strup od znotraj, ali pa kot napad in boj na življenje in smert od zunaj.

„Zdi se neverjetno, pravi Leon XIII v zadnji okrožnici do laških škofov in ljudstva, in vendar je resnica, na Laškem smo prišli tako daleč, da se moramo bati, da se vera sama nam ne zgubi.“ Tudi za druge kraje veljajo te besede.

Polovica nemških dežel je že pred več stoletji milost sv. vere zgubila. Če tudi utegne posamezni zmoteni imeti dobro voljo in misel prave vere, kerščanske vere (je sicer, ker je kerščen); vendar ne smemo pozabiti, da je protestantizem odpad od vere in ne prava vera, ampak kriva vera. Proti Cerkvi Kristusovi pa in proti vsem v resnici pravovernim je pa duh časa po vsi zemlji prehud boj nastopil. V imenu prostosti na vso moč zatirajo sv. Cerkev, v imenu napredka ji vsa pota zapirajo, v imenu olake jo hočejo z lažjo in obrekovanjem zadušiti. Nasproti so pa zmoti in brezbožnosti v nauku in življenju vse zatvornice odperle. Moč in pripomočki, vednost in znanje službujejo otrokom hudobije, posebno pa prostozidarjem, v državi in šoli. In oni vse to vproablajo z nekako ošabnostjo, da nas to živo spominja besed: Govorili so v svojem sercu, vsa derhal ob enem: Odpraviti hočemo vse praznike Božje v deželi.

(Konec nasl.)

Molitev.

Gospod Jezus Kristus! V edinosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presv. Sercu, in ga še vedno hvališ brez konca v zakramentu sv. Rešnjega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Serca brezmadežne Device Marije, Tebi darujem danes in za vsak trenutek vse svoje namene in misli, vsa čutila in želje, vsa dela in besede. (100 dni odpustka enkrat na dan. Leon XIII 1885.)

Posebno pa ti jih darujem za trdnost v veri, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostoljstva v tem mescu in današnji dan.

O sladko Serce mojega Jezusa, daj, da te vedno bolj ljubim. Amen. (Vsakokrat 300 dni odpustka; in če se vsak dan moli, enkrat v mescu popoln odpustek. Pij IX 26. nov. 1876.)

Sladko serce Marijino, bode moje rešenje. (Vsakokrat 300 dni odpustka. Pij IX 1852.)

Sv. Jožef, prijatelj najsvetejšega Serca, prosí za nas. (100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX 1874.)

Sv. nadangelj Mihael, sv. Bonifacij, zvel. Peter Kanizij, prosite za nas!

b) Posebni nameni:

11. Pepelnica. Sedem ss. ustanovnikov reda Servitov. Red Servitov. Postni prigajji. Več cerkvenih stavb. Tovarne.

12. S. Evlalija. Azijski misijoni. Ženski samostani in samostanske šole. Oni, ki bodo v l. 1891 prvičkrat obhajani. Naprava posojilnega društva.

13. Praznik ternjeve krone S. Katarina Ričička. Pospošitelji molitvenega apostoljstva, Delavei za vinograd Gospodov v Afriki. Poboljšanje brezverskih družinskih očetov.

14. S. Brunon. Cerkev na Pruskem in Ruskem. Zboljšanje mravnega in verskega stanja mnogo občin. Jetašnice. Pridao prejemanje ss. zakramentov.

15. I. postna nedelja. S. Longin. Duh pokore. Kerščanski vradniki. Veliko dušne terpljenje. Bolušnice.

16. S. Julijana. Badensko uboge nune na Laškem. Važna podjetja. Potrebni posvetni pripomočki v dosego poklica.

17. S. Donat. Cerkevni redovi v Braziliji. Kandidatje duhovskega stanja. Vdanost v Božjo voljo. Otvornjenje prenapetega strahu.

18. S. Simeon. Katoliško gibanje na severnem Češkem. Večkratno zverševanje duhovnega obhajila. Zabra-njenje nesrečnih zakonov.

19. S. Konrad. Mlada vstanova Gospodova na Moravskem. Duhovno vodstvo samostanskih družb. Težave glede poklica.

(Konec nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotne odvorni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovražstva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Mati preserčne priproča v bratovsko molitev sina, ki je vdan pijanosti, jezi in preklinvanju, da bi se spreobrnul in poboljšal, ter se ne pogubil. — Več ponosročnih za spreobrnjenje in otenje na duši in na telesu — na priprošnje N. lj. Gospé, sv. Jožefa, sv. Stanislava in sv. Jurija. — Duhoven dobrotnik posebno pripročen za vsterjenje ljubeza zdravja. — V gorečo molitev pripročena deklica, ki je zelo zmešana in ni za nobeno rabo, ter je velikega usmiljenja vredna, da bi se je ljubi Bog usmilil, če je Njegova sveta volja. Ako bomo uslišani, hočemo zahvalo naznaniti. — Enako pripročen v gorečo molitev vsim ubom naše lj. Gospe pr. sv. Serca terdovraten grešnik, ki je že blizo groba, pa neče nič slišati od spreobrnjenja, da bi se ga Bog usmilil in mu dal pravo spoznanje, da bi se ne pogubil. Ako bomo uslišani, hočemo zahvalo naznaniti. —

Zahvale.

Lotila se me je nevarna bolezen, katero bi bilo, ako bi se bila do dobra vkoreninila, le z nevarno operacijo mogoče ozdraviti. Zatekel sem se takoj k prečastiti Devici Mariji, ter ji obljubil, da usliši moje prošnje, obhajati devetdnevno in ozdravljenje oznaniti o „Zgodnji Danici“. Uslišan sem bil res precej po dokončani devetdnevni. Serčna zahvala naj bode prečastiti Devici Mariji! Kdor je v kaki nadlogi, zatebe naj se le zaupno k Materi Božji, in gotovo bode uslišan.

Na Primorskem.

—T.—

Bila sem v velikih skrbah zaradi neke zadeve očeta in sina; obrnila sem se s prošnjo do Matero B., sv. Jožefa in sv. Antona Pad.; in bila sem uslišana, prav dobro se je vse izšlo; zdaj pa prav serena zahvala usmiljenemu Bogu, Materi B., sv. Jožefu in sv. Antonu Pad.!

F. T.

Imela sem skozi celo leto neko čudno bolezen v gerlu, ter vérsih nisem mogla še glasno govoriti in sem bila v velikih skrbah, da se mi utegne gerlo sušiti. Šla sem k zdravniku, tudi on dajal mi je malo upanja in izrazil se tako, da bo to poseben čudež, če bom jaz še kdaj zdrava. Težko mi je bilo pri sercu to, vendar upanja še nisem zgubila. Obrnila sem se z vsem zaupanjem k sv. Antonu Pad., sv. Jožefu, sv. Blažnu, in k Mariji, naši ljubi Gospej, ki je zdravje bolnikov. Po mnogih devetdnevnih k omenjenim svetnikom, k Mariji naši lj. G. in po rabljenju Lurške vode sem zdaj zopet zdrava in spolnujem s tem svojo obljubo, ker sem obljubila po Danici razglasiti, ako bom še kdaj zdrava. Češčen in hvaljen bodi toraj Bog v svojih svetnikih in tudi Naša lj. G. bodi tiskokrat češčena!

Kjer huda je sila,
Marija je mila,
Marija pomaga
Kjer upanja ni! —

V Ljubljani.

L. J.

Listek za raznoterosti.

V Kranji je umerl č. g. Jan. Erjavec, duh. pomočnik v pokoju. R. I. P.

Čast. g. Anton Krainer, kapl. v Kočevji, je premeščen v Koprivnik, na Kočevskem. — Č. g. Ivan Piskar, župnik na Sveti gori, je dobil župnijo Št. Ožbald.

V Pedeni je 28. pros. umerl č. g. Jož. Cvitko, kurat v pokoju. Rojen je bil l. 1810 v Št. Jerneju na Dolenjskem. R. I. P.

Zanimivo. Pred 15 leti prišel je žandarm v kaznilnico; ondi so se ravno sprehajale kaznovane ženske pod nadzorstvom usmiljenih sester. Kar zahrumé in hočejo napasti orožnika, od jeze razdražene, ker je bil eno teh omenjenih orožnik odvedel v zapor. Kar se oglasi usmiljenka, ter ukaže mir; berzo vse utihnejo in se vpokojijo. Žandarm, ki je to pripovedoval, je rekel, da ne vé, kaj bi se morda bilo zgodilo, kaka velika nesreča gotovo, ko bi ne bile kaznjenke ukrotene od usmiljene sestre. Tu lahko vsak razsodi moč in koristni vpljiv, katerega imajo usmiljenke v ženskih kaznilnicah.

Oziroma na volitve v državni zbor naznanja „Vaterland“ 4. febr., da grof Hohenwart je pripravljen na Kranjskem sprejeti volitev v državni zbor.

Mladočehi in Slovenci. Mladočehi trosijo, kar želé. Pravijo namreč, da Slovenci so za to, da naj bi se sestavil „slovanski klub poslancev.“ Mladočehi bi najberž radi imeli „mladoslovanski klub.“ Dobro je znano, kaj da hočejo „mladočehi“; torej, Slovenci, glejte koga boste volili, da ne zletí v mladočeško gnezdo.

Iz Notranjskega. (Poterdilo in zahvala.) Prečastiti gospod! Ne vemo, kako bi se zahvalile za preblago milošnjo (50 gld. iz neke dobrotne roke), ktera je nam ubogim šolskim sestram došla po Vaših rokah. Ljubi Bog bo to blago delo gotovo obilno poplačal in me hočemo s šolskimi otroci v ta namen prav pridno moliti za žive in mertve; sej ljubi Bog posebno molitev nedolžnih otročičev rad usliši.

V Ternovem, 14. prosenca 1891.

Hvaležne uboge šolske sestre
„de Nore Dame“.

Bolonja. V tem mestu se je zbral odbor, ki bo delal zato, da se 13. majnika 1892 spodobno obhajala prva stoletnica rojstva velikega papeža Pija IX svetega in častitljivega spomina. To naznanilo in osnovo smo te dni prejeli. Reč je silo važna; drugi pot več o tem.

Solnograški vikši duhovni pastir v svojem postnem pastirskem listu govori v prvem delu o dolžnosti katoliških kristjanov, da naj svoje lastno zveličanje na vsaki mogoči način zagotovijo, v drugem delu z najbolj živimi besedami svari katoličane, da naj se varujejo slabih časnikov. To poslednje se pač nikoli ne more zadosti zaterditi; sej sicer še vestni ljudje dostikrat ta peklenski strup ne le sami ližejo, ampak tudi drugim spodmetujejo!

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije:
Iz Rove 14 gld. — Z Loškega potoka 20 gld. — Z Ambrusa 20 gld. — Z Blagovice 16 gld. — Nežika Hitij 1 gld. — Iz Dobernič 24 gld. — Z Begenj na Gorenjskem 12 gld. — Gdč. M. Zupan 1 gld.

Za dijaško mizo: Č. g. župnik M. Sajč 1 gld. Č. g. župnik Iv. Tavčar 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Čast. g. župnik M. Sajč 1 gld. — G. S. 2 gld. — Iz sp. Bernika 15 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: F. T. 1 gld.

Za srednje-afrikanski misijon: Č. g. župnik M. Sajč 1 gld. — Frančiška Lovšin 60 gld.

Za afrikanski misijon v Marianhilu: Č. g. župnik M. Sajč 1 gld.

Za najpotrebniši misijone: Čast. gosp. župnik Iv. Tavčar 15 gld.

Za varhe Božjega groba: Duhovnik 15 gld.

Popravek: Čast. g. Simon Zupan katehet v Loki, za razširjanje svete 50 gld. in za sv. Detinstvo 60 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Gg. M. K. in V. M.: Zastran pošilj. „Dan.“ smo naznanili odpravnistvu; nadjamo se, da je zdaj v redu.